

Vysoko efektívne učenie/ VEU

Mgr. R. Brédová
2021

„Čokoľvek iné ako príprava na život je mrhanie času a úsilia tak žiakov ako aj učiteľov.“

S. Kovaliková

Charakteristika VEU

- **Inovačný vzdelávací model** schválený MŠ SR na základe výsledkov výskumu Štátneho pedagogického ústavu (1992-2001).
- Autorky VEU **Susan Kovalikova, Karen Olsen (USA)**
- Odborný garant **Asociácia S.Kovalikovej- vzdelávanie pre 21.storočie, Bratislava/ ASK**
- Pôvodný názov **Integrované tematické vyučovanie/ITV** bol nahradený súčasným pomenovaním **Vysoko efektívne učenie/VEU**

Základné prvky VEU

- **Integruje všetky princípy efektívneho učenia.** Vychádza z biológie učenia posledných desaťročí. Dôraz kladie nielen na vedomosti, ale v rovnakej miere aj na rozvoj osobnosti dieťaťa.
- Základnými prvkami sú **mozgovokompatibilné zložky učebného prostredia**: bezpečné a podporujúce prostredie, zmysluplný obsah, bohatosť zážitkov „byť tam“, možnosť výberu, obohatené prostredie, spolupráca, adekvátny čas, okamžitá spätná väzba, dokonalosť, cielený pohyb.
- **Päť stupňov zavádzania VEU**, ktoré na seba postupne nadväzujú a kvalitatívne zlepšujú výuku.

Prvý stupeň zavádzania VEU

- Uplatňovanie **pozitívneho riadenia triedy** a metodiky rozvoja **sociálnych a osobnostných kompetencií** ako súčasť kurikula, vytváranie základov pre kooperatívne učenie.
- V triede je **vytvárané neohrozujuce prostredie**. Žiaci začínajú preberať zodpovednosť za svoje správanie prostredníctvom používania životných zručností.
- Učiteľ používa **rôzne vyučovacie postupy** na doplnenie svojho priameho výkladu. Začína sa zavádzať **možnosť výberu pomôcok, materiálov**.

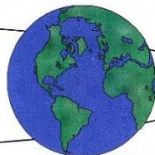

Vytváranie neohrozujuceho prostredia v triede

- **Vzťahy**- formovanie vzťahov medzi žiakmi a učiteľom na základe vzájomnej dôvery a rešpektujúcej komunikácie
- **Vedenie triedy**- tvorba spoločných postupov a noriem správania sa, dôsledná kontrola ich dodržiavania
- **Pravidlá správania**-nácvik, rozvoj, upevňovanie a hodnotenie **celoživotných pravidiel** (CP) a **životných zručností** (ŽZ) metodikou VEU

Celoživotné pravidlá

Dôveryhodnosť: Správať sa spôsobom, ktorý nás robí hodnými dôvery.

Pravdivosť: Stáť si za svojimi činmi, niešť za ne osobnú zodpovednosť.

Aktívne počúvanie: Počúvať zámerne a sústredene.

Nevysmievanie sa: Nepoužívať slová, činy, mimiku alebo gestá, ktoré by druhých degradovali, ponižovali alebo im ubližovali na cti.

Osobný najlepší výkon: Dať zo seba to najlepšie, v daných podmienkach a s existujúcimi materiálmi.

Životné zručnosti - ŽŽ

- Špeciálne schopnosti, ktoré prispievajú k tomu, že deti sa stávajú **nielen múdrymi ale i dobrými ľuďmi**.
- Prostredníctvom ich rozvoja je podporované správanie a konanie, ktoré **pomáha zvyšovať školskú úspešnosť** aj úspešnosť v živote mimo školy.
- Zvyšujú kvalitu života, sú nevyhnutné pre všetkých, **podporujú dosiahnutie maxima**, vyžadujú vyučovanie v činnosti, sú nadpredmetové.

Kategórie životných zručností

Vytváranie pozitívnych a podporujúcich medziľudských vzťahov

aktívne počúvanie, spolupráca, ohľaduplnosť, úcta, empatia, zmysel pre humor, akceptácia, kooperatívne riešenie problémov a konfliktov,...

Posilňovanie integrity osobnosti

zodpovednosť, dôveryhodnosť, pravdivosť,...

Podporovanie zdravého sebaobrazu

hrdosť, odvaha,...

Dosiahnutie najlepšieho osobného výkonu

organizácia, vytrvalosť, iniciatíva, snaha,...

Efektívne myslenie

zdravý rozum, flexibilita, nápaditosť,...

Cyklus rozvoja ŽZ metodikou VEU

1. **Definovanie problému-** Prečo sa nám nedarí? Ktoré ŽZ nám pomôžu? Výber ŽZ
2. **Zavedenie ŽZ-** Čo to znamená? Čo vidíš, čo počuješ? Čo ti to prinesie?
3. **Metódy rozvíjania ŽZ-** Výber vhodnej aktivity. Používanie v triede. Používanie mimo triedy
4. **Hodnotenie-** Čo sa zlepšilo? Čo zostalo? Výber d'alšej ŽZ

Komunita- nástroj pozitívneho riadenia triedy

- Riadený rozhovor v kruhu, cieľom ktorého je navodenie správnej pracovnej atmosféry bez ohrozenia pomocou naučených pravidiel

- **Normy správania sa v komunite:**

Aktívne počúvanie- pozorne počúvam toho, kto má slovo, sledujem ho pohľadom, neskáčem mu do reči.

- **Nevysmievanie sa, úcta**- vážim si názor iných, nevysmievam sa z nedostatkov
- **Právo zdržať sa**- nemusím sa vždy zapojiť
- **Dôvera**- bez súhlasu rozprávajúceho nehovorím iným obsah jeho slov

Metódy práce v komunite

- Príklady z literatúry
- Vlastné zážitky
- Námety na diskusiu
- Cielené aktivity
- Hostia
- Brainstorming

Vysoko efektívne učenie v podmienkach ZŠ Park Angelinum

Odborným garantom VEU v podmienkach školy je Mgr. Brédová, certifikovaná lektorka Asociácie S.Kovalikovej- vzdelávanie pre 21.storočie v Bratislave.

V roku 2004 boli zrealizované úvodné semináre VEU pre všetkých učiteľov 1.st ZŠ Park Angelinum.

V roku 2006 bol vytvorený Mgr.Brédovou projekt **Dúhové kráľovstvo**, ktorý zjednocuje používanie VEU na prvom stupni.

Všetci učitelia 1.stupňa sú certifikovanými učiteľmi VEU. **Ako jediná škola v rámci Košíc využívame tento inovačný model.**

Projekt Dúhové kráľovstvo

Prvý ročník: ROK DÚHY

- **Postupné zavádzanie celoživotných pravidiel** metodikou VEU: aktívne počúvanie, pravdivosť, dôvera, nevysmievanie sa a najlepší osobný výkon a **životných zručností**: priateľstvo, starostlivosť, trpezlivosť
- **Imatrikulácia**- pasovanie prvákov za pážatá Dúhového kráľovstva za prítomnosti rodičov
- **Spoločné hodnotenie** používania CP a ŽZ s využitím symboliky **Triednej dúhy**- ocenením dodržiavania pravidiel je postupné vyfarbovanie dúhy.

Druhý ročník- ROK RYTIEROV

Rytier sa stáva maskotom a symbolom triedy. Žiaci mu spoločne vymyslia meno, určia jeho najdôležitejšie vlastnosti a schopnosti.

- **Upevňovanie** celoživot. pravidiel a život. zručností **z 1.roč.**
- **Zavádzanie nových život.zručností:** vytrvalosť, spolupráca a hrdosť
- **Rytiersky turnaj-** zábavné medzitriedne aktivity zamerané na používanie životných zručností
- **Spoločné hodnotenie** používania CP a ŽŽ s využitím hry:
Cesta rytiera do Dúhového kráľovstva- ocenením dodržiavania pravidiel je pohyb postavičky rytiera vpred.

Tretí ročník- ROK KRÁĽOVSKÝCH SPRÁVCOV

*Žiaci sa ako kráľovskí správcovia usilujú zlepšovať život v triede.
Rozvoj kritického myslenia v prospech triedy.*

- **Upevňovanie** celoživot. pravidiel a život. zručností **z 2.roč.**
- **Zavádzanie nových život.zručností:** riešenie problémov, zvedavosť a zodpovednosť.
- **Rozprávková noc-** nezvyčajné precvičovanie životných zručností počas jednej noci v školských priestoroch.
- **Spoločné hodnotenie** používania CP a ŽZ s využitím vzájomného písomného oceňovania v triednej **Kronike Dúhového kráľovstva**

Štvrtý ročník- ROK KRÁĽOV

Každá trieda si vymyslí svoje vlastné kráľovstvo, zostaví erb, vymyslí zákony, a spôsoby vládnutia .

- **Upevňovanie** celoživot. pravidiel a život. zručností **z 3.roč.**
- **Zavádzanie nových život.zručností:** organizácia, odvaha a iniciatíva
- **Kráľovská rozlúčka-** ukončenie projektu slávnostnou akadémiou pre rodičov
- **Spoločné hodnotenie** používania CP a ŽZ vo forme písania **Kráľovských denníkov.** Každý žiak si vedie svoj denník zaznamenaných úspechov v používaní životných zručností.

Mohlo by vás zaujímať

Predstavenie princípov VEU autorkou S.Kovalikovou (video):

- <https://www.youtube.com/watch?v=u37ByzX3rAY>
- <https://www.youtube.com/watch?v=MoKskJcxmj4>

Články venované VEU:

- <http://www.rodinka.sk/predskolak/skola-21-storocia/vysoko-efektivne-ucenie-podla-s-kovalikovej/>
- <http://www.etrend.sk/ekonomika/koniec-teroru-ako-naozaj-zlepsit-vzdelavanie-nasich-deti.html>

Zdroje

- Kovaliková, S., Olsenová, K. 1996. Integrované tematické vyučovanie - Model, 1.vydanie, Bratislava: Faber. 350 s. ISBN 80-967492-6-9.
- Vzdelávacie a propagačné materiály vytvorené lektormi ASK: T.Piovarčiovou, D.Gogolovou, Ľ.Bagálovou, R.Brédovou
- www.ask21.sk
- www.skola21.sk

